

ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ

รายงานวิจัย
เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชาวไทลื้อ
ที่อำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย

รายงานวิจัยที่ 30

โดย

ราญ ฤนาก
(Ronald D. Renard)
ชุลีพร วิมุกตานนท์

มหาวิทยาลัยพายัพ

เชียงใหม่

พ.ศ. 2530

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	0
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	๗
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	๘
บทที่ 1 การผสมผสานทางวัฒนธรรม	1
บทที่ 2 จุดประสงค์ในการศึกษา	9
บทที่ 3 ชาวไทลื้อในลือบลองบั้งนา : ความเป็นมาและ ความเป็นอยู่ก่อนเคลื่อนย้ายเข้าสู่ประเทศไทย	12
บทที่ 4 ชาวไทลื้อบ้านไม้ลุงชน หมู่ที่ 10 ตำบลแม่ลาย อำเภอแม่ลาย จังหวัดเชียงราย	22
แผนที่หมู่บ้านไม้ลุงชน	23
ตารางที่ 1	24
ตารางที่ 2	32
ตารางที่ 3	38
ตารางที่ 4	41
บทที่ 5 วิเคราะห์การผสมผสานของชาวไทลื้อ	48
ภาคผนวก 1	53
ภาคผนวก 2	57
บรรณานุกรม (ภาษาไทย)	59
บรรณานุกรม (ภาษาอังกฤษ)	61

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ มากมาย ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณชาวบ้านไม้ลุงชน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ใหญ่บ้านอินทรวงศ์ใหญ่ อาจารย์สิงห์คำ ไชยสุข พ่อเฒ่าคำนวล จันทร์เทพ และพ่อจ่า-เกี๊ยะ กันใจ ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน

ขอขอบคุณ นางสาวนิรมล ปัญญามูล และนางสาวสุลักษณ์ โกฐ์สิทธิ์ ผู้ช่วยวิจัย ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลสนามในหมู่บ้านเป็นเวลาหลายเดือน คุณวิลาวรรณ ชุมศรี ผู้พิมพ์งานวิจัย คุณศศิวิมล ศรีสง่า ได้ทักทายวางแผนที่หมู่บ้าน และผู้ร่วมงานอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยพายัพ ที่ได้ช่วยให้งานวิจัยนี้ดำเนินไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์รัตนพร เศรษฐกุล สาขาวิชาประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ได้ช่วยเหลือเรียบเรียงและเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับชาวไทลื้อในงานวิจัยครั้งนี้

ในที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณ ดร.อำนาจ ทะพินด์แก อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ และ ผศ.ประเสริฐ พันธชาติ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ได้ให้การสนับสนุนอย่างดียิ่งแก่โครงการวิจัยนี้ ส่วนข้อผิดพลาดและปัญหาในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยทั้งสองขอรับผิดชอบเองทั้งหมด

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาถึงชุมชนไทลื้อในหมู่บ้านไม้ลุงชน หมู่ที่ 10 ตำบลแม่ส่าย อำเภอแม่ส่าย จังหวัดเชียงราย เพื่อทราบถึงการผสมผสานของชนกลุ่มนี้เข้ากับชีวิตแบบไทย ส่วนมากชาวไทลื้อในหมู่บ้านนี้ได้อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยจากสิบสองปันนาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและเมืองของชายแดนพม่าตรงข้ามกับสิบสองปันนาเมื่อ 50 ปีที่แล้วมา ในช่วงแรกที่เข้ามาพวกนี้ได้รับสัญชาติไทยแต่ต่อมาถูกถอนสัญชาติโดยคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ในปีสุดท้ายของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งมุ่งปฏิบัติต่อชาวญวนอพยพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นสำคัญ

เพื่อที่จะตรวจสอบให้แน่นอนถึงอัตราการผสมผสาน ผู้วิจัยได้นำวิธีวิเคราะห์การผสมผสานของกอร์ดอนและพาร์ค มาใช้เป็นพื้นฐานเพื่อเปรียบเทียบกับการผสมผสานในเขตอื่น กอร์ดอนเสนอกระบวนการผสมผสาน 7 แบบด้วยกัน เริ่มตั้งแต่การผสมผสานทางโครงสร้าง ไปจนถึงการกลืนกลายทางวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงวิถีชีวิตของชาวไทลื้อในรูปแบบต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ในสิบสองปันนาและการต่อเนื่องมาสู่ชีวิตปัจจุบันในแม่ส่ายรากฐานทางวัฒนธรรมอันเดียวกันระหว่างชาวไทลื้อกับชาวไทยภาคเหนือทำให้การศึกษาในประเด็นนี้สะดวกขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นชาวไทลื้อในแม่ส่ายได้แสดงความต้องการอย่างแข็งขันที่จะเป็นพลเมืองไทยอย่างเต็มที่ และในหลาย ๆ ด้านคนหนุ่มสาวเหมือนกับคนไทยจนยากที่จะแยกแยะได้ อย่างไรก็ตามกระบวนการผสมผสานหยุดชะงักลงเมื่อมีการเพิกถอนสัญชาติไทยที่ชาวไทลื้อเคยได้รับ ทำให้ชาวไทลื้อได้รับความลำบาก เช่น ไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินและไม่สามารถเข้ารับราชการ เหล่านี้ทำให้พวกเขาถูกกีดกันออกไปจากการดำรงชีวิตแบบไทยที่พวกเขาปรารถนาจะมีส่วนร่วมอย่างสมบูรณ์

ABSTRACT

This research report examines the Tai Lu community of Ban Mai Lung Khon, Mu 10, Tambon Mae Sai, Mae Sai District, Chiang Rai Province in order to determine to what extent the people have assimilated into Thai life. For the most part, the Lu in this village have migrated into Thailand from Sipsong Panna in China and from Mong Yawng, just across the border from Sipsong Panna, in Burma over the last fifty years. Many of the older people became Thai citizens when they first entered the country but subsequently lost it after a Revolutionary Order during the last year of the government of Thanom Kittikachorn that was aimed primarily at Vietnamese refugees in the Northeast of Thailand.

In order to ascertain how far the assimilation process has gone, analyses of assimilation by Gordon and Robert Park were reviewed as a basis for comparison with assimilation in other areas. Gordon gives seven types of assimilation ranging from structural assimilation to acculturation. Various aspects of Tai Lu life, beginning with their present life in Mae Sai were studied. These ranged from religious

activities to commercial life and they were then compared with Thai activities to study assimilation.

It was found that in almost every sphere of life the Tai Lu studied were assimilating into Thai life. Their shared roots with Thais facilitated this process. But more than that, those living in Mae Sai, showed an active desire to be fully Thai and in many ways the younger generation is totally indistinguishable from their Thai neighbors. However, the assimilation process fell short of completion because of the order that took citizenship away from many in the community. This creates many difficulties for the Tai Lu such as not being able to own land and not being able to obtain government jobs all of which keeps them outside of Thai life which they very much desire to join completely.
